

Muzeum Archeologiczne
w Zielonej Górze z/s w Świdnicy

Ośrodek Archeologii Średniowiecza
Krajów Nadbałtyckich
Instytut Archeologii i Etnologii PAN

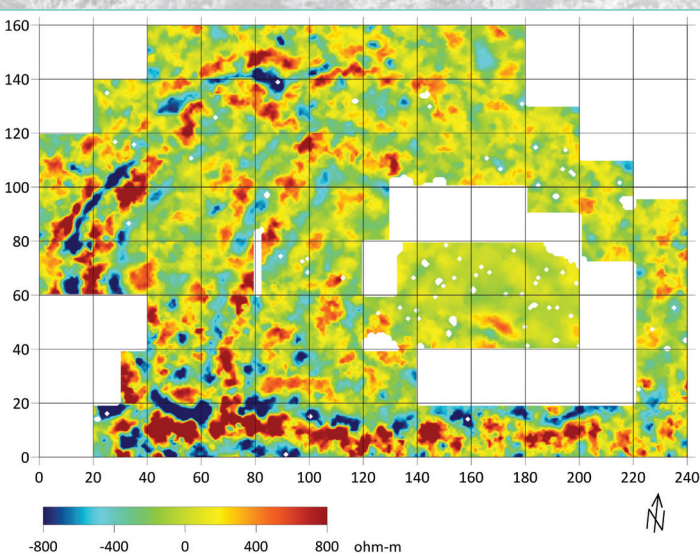
WCZESNÓŚREDNIOWIECZNE GRODZISKO W TARNAWIE RZEPIŃSKIEJ

Wyniki archiwalnych badań wykopaliskowych i nieinwazyjnych

Grodzisko w Tarnawie Rzepińskiej było znane już pod koniec XIX wieku jako *Burgwall von Pollenzig* (Poleńsko) lub *der Borchwald bei Klauswalde*.

Pierwsza wzmianka o grodzisku w *Pollenzig* pochodzi z czasopisma *Zeitschrift für Ethnologie* z 1890 roku. Autor notatki, prawdopodobnie R. Buchholz, podaje wymiary grodziska oraz informuje, że w zachodniej partii, na otoczonym wałem płaskowyżu założył kilka wykopów.

Badania w okresie powojennym przeprowadzono dopiero w 1959 roku (prospekcja powierzchniowa Wojciecha Śmigielskiego, a w czerwcu i na początku lipca

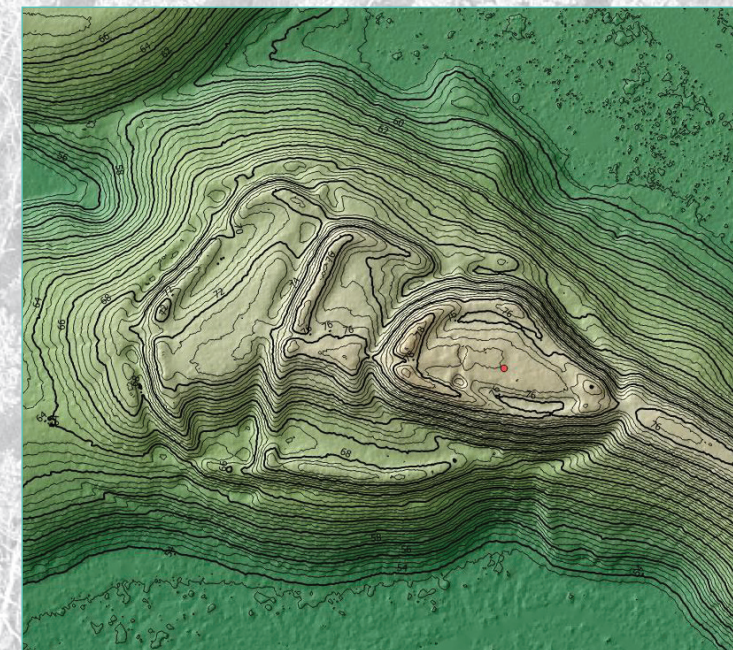
Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

tekst i opracowanie: dr Bartłomiej Gruszka

1966 roku wykonano badania wykopaliskowe. Kierował nimi Edward Dąbrowski z ramienia Muzeum Lubuskiego w Zielonej Górze. Założono wówczas jeden większy wykop badawczy (wkop jest jeszcze dzisiaj doskonale widoczny na Numerycznym Modelu Terenu) oraz trzy niewielkie sondáže.

W pierwszej połowie lat 90. XX wieku Sławomir Kałagate podjął próbę opracowania znalezisk z Tarnawy Rzepińskiej. Wykonał wówczas wstępną analizę ceramiki, rysunki naczyń w ołówku i częściowo w tuszu oraz uporządkował inwentarz i rozproszone informacje na temat przebiegu badań. Jego ustalenia posłużyły do sporządzenia notki na temat grodziska, którą zamieszczono w 7 tomie Studiów i Materiałów do Osadnictwa Wielkopolski Wczesnohistorycznej. Na podstawie wstępnej analizy naczyń ustalono wówczas, że gród funkcjonował w fazach B i C wczesnego średniowiecza.

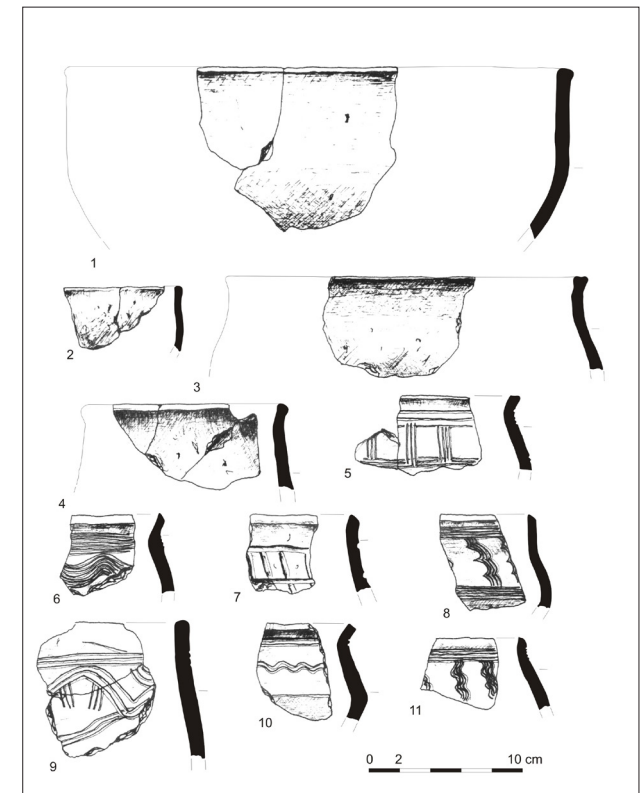
Kolejny etap studiów nad grodziskiem w Tarnawie przypada na ostatnie lata. W 2019 roku przeprowadzono badania nieinwazyjne, które objęły przede wszystkim północną partię grodziska. W roku 2020 kontynuowano prace metodą elektrooporową w południowej partii stanowiska. W latach 2019-2020

wykonano także szczegółowe badania związane z rekonstrukcją pierwotnego środowiska przyrodniczego okolic grodziska w okresie wczesnego średniowiecza.

W ramach realizacji obu projektów przeprowadzono także badania makroskopowe odkrytych w 1966 roku fragmentów naczyń z uwzględnieniem szerszego tła porównawczego, jak też badania specjalistyczne – petrograficzne oraz chemiczne ceramiki.

Opracowano także stan badań nad osadnictwem wczesnośredniowiecznym w mikroregionie położonym w północnej części Równiny Torzymskiej.

Rezultaty przedstawionych powyżej studiów zostały zaprezentowane w niniejszej publikacji. Realizacja badań i publikacja wyników była możliwa dzięki otrzymanemu od Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego finansowaniu w ramach programu Ochrona zabytków archeologicznych. W 2019 roku zrealizowano projekt pt.: *Badania nieinwazyjne wczesnośredniowiecznego grodu w Tarnawie Rzepińskiej*

(AZP-53-8/6) w województwie lubuskim (nr projektu 4818/19). Z kolei w 2020 roku przeprowadzono dalsze badania w ramach zadania pt.: *Wczesnośredniowieczne grodzisko w Tarnawie Rzepińskiej. Wyniki archiwalnych badań wykopaliskowych i nieinwazyjnych* (nr projektu 4442/20). W pierwszym roku współorganizatorem i instytucją współfinansującą badania była Fundacja Przyjaciół Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, a w drugim roku Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z/s w Świdnicy oraz Urząd Miasta Zielona Góra.

Współwydawcą publikacji wraz z Muzeum Archeologicznym jest Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk. Pracownicy Instytutu wykonali badania geofizyczne oraz opracowali wyniki badań archiwalnych.